

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Ефективні технології спілкування та
комунікативна діяльність»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	спеціальність 035 Філологія спеціальність 071 Облік і оподаткування спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 242 Туризм
Тип і назва освітньої програми	ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, ОПП Облік і оподаткування, ОПП Фінанси, банківська справа та страхування, Туризм
Курс, семестр	3 курс, 5 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	кількість кредитів ЄКТС – 4, <i>денна форма навчання:</i> загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год, практичних занять – 24 год. форма семестрового контролю – залік <i>заочна форма навчання:</i> загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 4 год, практичних занять – 2 год. форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри германської і української філології <i>контакти:</i> ауд. 456 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> nataliia.syzonenko@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	вибіркова факультетська
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності під час вивчення предметів гуманітарного спрямування повної загальної середньої освіти: «Українська мова».
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗКФК02. Здатність до самонавчання, самоорганізації та самовдосконалення. ЗКФК07. Володіння різними видами спілкування, його стратегіями відповідно до психологічних та соціокультурних особливостей співрозмовників.

Програмні результати навчання	ПРФК02. Вільно спілкуватися (усно й письмово) з тематичних питань державною та іноземною мовою; застосовувати на практиці знання про організацію ефективної вербальної і невербальної, міжкультурної комунікації.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, уміння працювати в команді, брати на себе відповідальність, навички тайм-менеджменту.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
сформувати уміння аналізувати комунікативний процес; удосконалити рівень володіння навичками ефективної комунікації у професійній діяльності фахівця	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Моделі, основні елементи, функції комунікації Тема 2. Типологія комунікації за різними критеріями. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності Тема 3. Активне слухання. Як правильно запитувати Тема 4. Стратегічна аргументація та технології переконливого впливу Тема 5. Маніпулятивні технології в комунікації та стратегії психологічного захисту Тема 6. Вправи для розвитку комунікативних навичок. Методи аргументації. Як сказати «Ні»? Як конструктивно висловити невдоволення і правильно сприймати критику Тема 7. Перешкоди на шляху до порозуміння, комунікативні бар'єри Тема 8. Комунікативний аудит: методики пошуку проблем та бар'єрів у взаємодії	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (практичні завдання), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (імітаційні/рольові ігри, дискусії), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (практичні завдання), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал. Відповідно до п. 3.4.3 і 3.5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету . https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.

- щодо академічної доброчесності	Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Ресурси ІІІ дозволено використовувати під час підготовки медіапрезентацій. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenyaproneformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Дегтярьова К. В. Основи теорії мовної комунікації : навч.-метод. посіб. Полтава, 2012. 70 с.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Вступ до мовознавства та теорії мовної комунікації» част.2 для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 «Філологія». Кам'янське : ДДТУ, 2019. 60 с.
3. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. / уклад. О. А. Новицька. Маріуполь: МДУ, 2018. 106 с.
4. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підруч. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
5. Посмітна В. В. Мовна комунікація у професійній діяльності : навч. посіб. Київ : Київський ін-т НГУ, 2023. 188 с.

Допоміжні

1. Косенко Ю.В. Основи мовної комунікації: навч. посіб. Суми : СДУ, 2011. 187 с.
2. Маршалл Б. Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Харків. 258 с. URL: <https://surl.li/dymuzc>
3. Т. Коцур А., Сизоненко Н., Тагільцева Я. Психолінгвістичний аналіз структури асоціативного поля стимулу компетентність. Psycholinguistics. Психолінгвістика. *Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Філологія*. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2018. Вип. 24 (2). С. 340-358.
4. Чалдині Р. Психологія впливу [пер. з англ. Микити Скоробогатова]. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. 366 с.
5. Ющишина Л. О. Групова динаміка та комунікації (тренінг): курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 170 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21297/3/dynamika_trening.pdf
6. Nataliia Syzonenko & Yanina Tahiltseva. Psycholinguistic Analysis of the Structure of the Stimulus 'Competitiveness'. *London journal of research in humanities and social sciences*. 2022. Volume 22. Issue 7. P. 13–28.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Лінгвістичний портал з української мови. URL : www.mova.info .
2. Українська мова : Енциклопедія URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 12 січня 2026 року № 11.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			квіт	Разом
	Опитування	виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань	виконання завдань самостійної роботи		
Тема 1. Моделі, основні елементи, функції комунікації.	1	4	4	10	9
Тема 2. Типологія комунікації за різними критеріями. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.	1	4	4		9
Тема 3. Активне слухання. Як правильно запитувати?	1	4	4		9
Тема 4. Стратегічна аргументація та технології переконливого впливу	1	4+4	4		13
Тема 5. Маніпулятивні технології в комунікації та стратегії психологічного захисту	1	4+4	4		13
Тема 6. Вправи для розвитку комунікативних навичок. Методи аргументації. Як сказати «Ні»? Як конструктивно висловити невдоволення і правильно сприймати критику?	1	4+4	4		13
Тема 7. Перешкоди на шляху до порозуміння, комунікативні бар'єри	1	4	4		9
Тема 8. Комунікативний аудит: методики пошуку проблем та бар'єрів у взаємодії	1	4+4	6	10	25
Разом	8	48	34	10	100

Шкала та критерії оцінювання Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал	правильно схарактеризовано ключові поняття теми; зво вправно спілкується в усній формі державною мовою, виявляє навички організації ефективної комунікації
0 балів	надано неправильну відповідь або відповіді не надано; зво не виявляє навичок спілкування в усній формі державною мовою і не досягає мети комунікації.

Шкала та критерії оцінювання Імітаційні/рольові ігри/дискусійні завдання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано правильно; зво обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії, здійснює ефективну комунікацію; організовує процес свого навчання й самоосвіти
3 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано правильно, наявні несуттєві недоліки; зво обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії, проте недостатньо аргументовано; зво переважно здійснює ефективну комунікацію; організовує процес свого навчання й самоосвіти

3 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано частково, наявні суттєві недоліки; зво висловлює власну позицію, проте наявні значні логічні недоліки у формулюванні думки під час дискусії; зво частково здійснює ефективну комунікацію, виявляє недостатній рівень організації процесу свого навчання й самоосвіти
1-2 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання не виконано.
0 балів	завдання не виконано

Шкала та критерії оцінювання
Завдання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	зво виконав практичне завдання, продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив уміння вправного володіння державною мовою в писемній формі
3 бали	зво виконав практичне завдання, на достатньому рівні продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив на достатньому рівні уміння володіти державною мовою в писемній формі
1-2 бали	зво виконав практичне завдання частково, недостатньо продемонстрував самостійні навички організації комунікації, виявив недостатні уміння володіння державною мовою в писемній формі
0 балів	завдання самостійної роботи не виконані або виконані неправильно

Шкала та критерії оцінювання *
Квіз

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10 бали	зво продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив уміння вправного володіння державною мовою в писемній формі
7-9 балів	зво на достатньому рівні продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив на достатньому рівні уміння володіти державною мовою в писемній формі
3-6 балів	зво частково продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив часткові уміння володіти державною мовою в писемній формі
1-2 бали	зво фрагментарно продемонстрував самостійні навички організації комунікації, виявив фрагментарні вміння володіння державною мовою в писемній формі
0 балів	завдання самостійної роботи не виконані або виконані неправильно

***10 завдань**

**Схема нарахування балів із навчальної дисципліни
Заочна форма навчання**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань	виконання завдань самостійної роботи	індивідуальне завдання (контрольна робота)	
Тема 1. Моделі, основні елементи, функції комунікації.	-	-	-	-	-
Тема 2. Типологія комунікації за різними критеріями. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності.	-	-	-	-	-
Тема 3. Активне слухання. Як правильно запитувати?	-	-	-	-	-
Тема 4. Стратегічна аргументація та технології переконливого впливу	-	-	-	-	-
Тема 5. Маніпулятивні технології в комунікації та стратегії психологічного захисту	-	-	-	-	-
Тема 6. Вправи для розвитку комунікативних навичок. Методи аргументації. Як сказати «Ні»? Як конструктивно висловити невдоволення і правильно сприймати критику?	4	8	48	40	100
Тема 7. Перешкоди на шляху до порозуміння, комунікативні бар'єри	-	-	-	-	-
Тема 8. Комунікативний аудит: методики пошуку проблем та бар'єрів у взаємодії	-	-	-	-	-
Разом	4	8	48	40	100

**Шкала та критерії оцінювання
Опитування**

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	правильно схарактеризовано ключові поняття теми; зво вправно спілкується в усній формі державною мовою, виявляє навички організації ефективної комунікації
3 бали	надано частково правильну відповідь; зво на достатньому рівні спілкується в усній формі державною мовою і виявляє навички організації ефективної комунікації
1 – 2 бали	відповідь є фрагментарною; зво на посередньому рівні спілкується в усній формі державною мовою і виявляє недостатній рівень навичок організації ефективної комунікації
0 балів	надано неправильну відповідь або відповіді не надано; зво не виявляє навичок спілкування в усній формі державною мовою і не досягає мети комунікації.

Шкала та критерії оцінювання *
Імітаційні/рольові ігри/дискусійні завдання

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано правильно; зво обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії, здійснює ефективну комунікацію; організовує процес свого навчання й самоосвіти
3 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано правильно, наявні несуттєві недоліки; зво обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії, проте недостатньо аргументовано; зво переважно здійснює ефективну комунікацію; організовує процес свого навчання й самоосвіти
3 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання виконано частково, наявні суттєві недоліки; зво висловлює власну позицію, проте наявні значні логічні недоліки у формулюванні думки під час дискусії; зво частково здійснює ефективну комунікацію, виявляє недостатній рівень організації процесу свого навчання й самоосвіти

1-2 бали	імітаційне/рольове/дискусійне завдання не виконано.
0 балів	завдання не виконано

***виконання двох завдань на практичному занятті**

Шкала та критерії оцінювання*

Завдання самостійної роботи

Шкала оцінювання	
5 – 6 балів	зво виконав практичне завдання, продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив уміння вправного володіння державною мовою в писемній формі
3 – 4 бали	зво виконав практичне завдання, на достатньому рівні продемонстрував самостійні навички організації ефективної комунікації, виявив на достатньому рівні уміння володіти державною мовою в писемній формі
1 – 2 бали	зво виконав практичне завдання частково, недостатньо продемонстрував самостійні навички організації комунікації, виявив недостатні уміння володіння державною мовою в писемній формі
0 балів	завдання самостійної роботи не виконані або виконані неправильно

***усього 8 завдань самостійної роботи**

Шкала та критерії оцінювання

Індивідуальне завдання (контрольна робота)

Розподіл балів в межах варіанта КР		Критерії оцінювання
Завдання	Бали	
1	0 – 4	35 – 40 балів ставиться в тому випадку, коли теоретичні і практичні завдання виконано в повному обсязі, правильно, без порушень мовних норм; зво вправно спілкується в писемній формі державною мовою, виявляє навички організації ефективної комунікації
2	0 – 6	
3	0 – 15	
4	0 – 15	
1	0 – 2	28 – 34 балів ставиться в тому випадку, коли здобувач вищої освіти виконав теоретичні і практичні завдання в повному обсязі, правильно, але припустився незначних логічних, мовних та змістових помилок (непослідовність викладу матеріалу; одне із завдань виконано частково); зво виявляє часткові навички спілкування в писемній формі державною мовою та організації ефективної комунікації
2	0 – 6	
3	0 – 13	
4	0 – 13	
1	0 – 2	16 – 27 бали ставиться в тому випадку, коли наявні грубі логічні, мовні та змістові помилки (непослідовність викладу матеріалу, перескакування з теми на тему; сутність завдань розкрита частково або одне із завдань не виконано); практичні завдання виконано частково; зво виявляє фрагментарні навички спілкування в писемній формі державною мовою та організації ефективної комунікації
2	0 – 5	
3	0 – 10	
4	0 – 10	
1	0 – 2	0 – 15 балів ставиться в тому випадку, коли робота носить фрагментарний характер або не виконана зовсім; практичні завдання виконано фрагментарно; зво не виявляє навички спілкування в писемній формі державною мовою й організації ефективної комунікації